

2014-09-19

Sammanställning av samråd och utställning Renhållningsordning för Vimmerby kommun

Allmänt

Vimmerby Energi & Miljö AB (VEMAB) och Vimmerby kommun har under 2012-2014 tagit fram förslag till ny renhållningsordning. Renhållningsordningen innehåller föreskrifter om hantering av avfall och en avfallsplan.

Samrådsförfarande

Organisation

Upprättandet av avfallsplanen och föreskrifterna har genomförts i nära samarbete mellan Vimmerby Energi & Miljö AB (VEMAB), Vimmerby, Högsby och Hultsfreds kommuner samt Östra Smålands Kommunalteknikförbund (ÖSK).

Avfallsplanen och föreskrifterna har tagits fram av en brett sammansatt projektor-
ganisation. Följande personer har medverkat i projektet:

Styrgrupp:

Lars Rosander, Kommunstyrelsen Hultsfred
Mattias Wärnsberg, Kommunstyrelsen Hultsfred
Ingemar Svanström, Kommunstyrelsen Högsby
Jonas Erlandsson, Kommunstyrelsen Högsby
Lennart Davidsson, Miljö- och byggnadsnämnden Hultsfred Vimmerby
Sven-Bertil Olsson, Myndighetsnämnden Högsby kommun
Åke Nilsson, ÖSK:s direktion
Roland Waern, ÖSK:s direktion
Gunilla Schollin Borg, ÖSK:s direktion
Kenneth Björklund, fd Teknik- och servicenämnden Vimmerby
Ingela Nilsson Nachtweij, Kommunstyrelsen Vimmerby fram till 2014-01-31
Göran Gustafsson, Kommunstyrelsen Vimmerby från 2014-02-01
Lars-Inge Green, Miljö- och byggnadsnämnden Hultsfred Vimmerby
Bo Svensson, Miljö- och byggnadsnämnden Hultsfred Vimmerby
Kenneth Karlsson, Styrelsen Vimmerby Energi & Miljö AB

Post- och besöksadress	Telefon/Fax	Plusg./Bankg.	Org.nr./www	e-post
Förrådsgatan 2 598 40 VIMMERBY	0492-76 93 00 0492-76 93 22	496 23 03-6 364-3194	08-556189-4352 www.vimmerbyenergi- miljo.se	vimmerby.energi@vimmerby.se fornamn.efternamn@vimmerby.se

2014-09-19

Arbetsgrupp:

Elin Svensson, ÖSK, sammankallande

Lars Lundgren, ÖSK

Jens Karlsson, ÖSK

Maria Vrethammar, Miljö- och byggnadsförvaltningen, miljö Hultsfred-Vimmerby

Daniel Johansson, Miljö- och byggnadsförvaltningen, miljö Hultsfred-Vimmerby

Anders Ivansson, Miljö- och bygglovskontoret, miljö Högsby

Sara Dolk, Miljö- och byggnadsförvaltningen, plan Hultsfred-Vimmerby

Jonas T Sandelius / Johnny Andersson, plan, Högsby

Daniel Johansson, VEMAB

Emma Jonsson, VEMAB

Stefan Larsson, VEMAB

Samråd i referensgrupper:

I april 2012 bjöds olika bolag samt ett antal olika externa intresseorganisationer in att delta i referensgrupper för framtagandet av en ny avfallsplan. Deltagarna fick information och bakgrund till projektet och gavs möjlighet att diskutera målområden. I juni fick denna grupp också ta del av den utredning som arbetsgruppen tagit fram gällande olika insamlingssystem. Denna grupp bjöds in igen i november 2012 för vidare diskussion.

Deltagarna fick även möjlighet att anmäla sig till mindre grupper (tillsammans med Hultsfred och Högsby kommun) indelade i olika områden, t.ex. insamlingssystemet, matsvinn i skolor, kommunala verksamheter och återanvändning. Dessa grupper träffades vid flera tillfällen under 2013 för fortsatt diskussion inom respektive område.

I juni 2014 bjöds kommunala förvaltningar och bolag samt externa intresseorganisationer in till två seminarium där det framtagna förslaget till avfallsplan presenterades och deltagarna gavs möjlighet att ställa frågor och framföra synpunkter. Dessa dokumenterades i minnesanteckningar och kommenteras nedan. Deltagarna uppmanades även att lämna in eventuella synpunkter skriftligt inom ramen för samrådet och utställningen av renhållningsordningen.

Arbetsgruppen har utöver detta vid ett flertal tillfällen träffat olika kommunala förvaltningar och nämnder samt externa intressenter för att informera om avfallsplanen och gemensamt ta fram mål i inom de olika verksamheterna.

2014-09-19

Exempelvis har enskilda möten genomförts med kommunens kostavdelning, fastighetsavdelning och socialförvaltning. Möten har också genomförts med Vimarhem AB och med kommunens renhållningsentreprenör.

Skriftligt samråd

Förslaget till renhållningsordning skickades i juni 2014 ut på remiss till olika delar av den kommunala organisationen, Länsstyrelsen, Landstinget, mottagare av avfall, Förpacknings- och Tidningsinsamlingen och olika intresseorganisationer som inbjöds att lämna synpunkter på förslaget senast den 31 augusti. Samtidigt inbjöds till två seminarium (se under referensgrupper ovan).

Utställning för granskning

Parallellt med samrådsprocessen ovan har förslaget till renhållningsordning inklusive avfallsplan ställts ut för granskning av allmänheten under perioden 16 juni till 31 augusti 2014. Den fanns då tillgänglig på Stadshuset samt på kommunens och VEMABs hemsidor. Annons om utställningen publicerades i Vimmerby Tidning.

Inkomna synpunkter

Synpunkter på avfallsplan

Mål och åtgärder

Åtgärd 1.3 – Ta fram ett fungerande system för att rapportera planerad frånvaro till kostenheten

Synpunkter har framförts att detta borde vara självklart redan idag och inte skulle behöva tas upp i avfallsplanen. Liknande synpunkter framfördes av barn- och utbildningsförvaltningarna i samband med att förslaget togs fram.

Verkligheten är dock enligt kostenheten den att detta inte fungerar idag, varför vi enades om att åtgärden ska stå med i avfallsplanen.

Åtgärd 2.3 - Kommunala verksamheter ska bli bättre på att återanvända egna/varandras saker.

I avfallsplanens åtgärdsprogram (bilaga 1 till avfallsplanen) anges att varje verksamhet ska utse någon som ansvarar för att strukturera sina lagrade möbler och annan utrustning samt innan varje inköp kontrollera om behovet kan tillgodoses via det som finns i lagret. Vid seminariet den 25 juni framfördes att någon borde samordna detta mellan de olika verksamheterna, exempelvis Ser-

2014-09-19

viceenheten i Hultsfreds kommun och vaktmästarna i Högsby kommun.

*Att samordna alla kommunala verksamheter i detta avseende bedöms dock vara ett alltför omfattande uppdrag för att lägga på en enskild funktion. Där-
emot bör en samordning där varje förvaltning utser en ansvarig samordnare
vara möjlig. Denne samordnare har då i uppdrag att hålla en aktuell lista över
lagrade möbler och annan utrustning. De olika förvaltningarnas listor kan
lämpligen publiceras på intranätet så att man där kan kontrollera om det man
söker finns att tillgå på någon annan förvaltning än den egna. För att förtydli-
ga ansvaret har formuleringen ändrats till "Respektive förvaltningschef/ VD
utser en ansvarig".*

**Mål 13 - Det insamlade matavfallet ska så lokalt som möjligt rötas till for-
donsgas och rötresten ska spridas på produktiv jord- eller skogsbruks-
mark för att utnyttja växtnäringen.**

Vid seminariet den 25 juni ifrågasattes skrivningen "fordonsgas" och att det
istället borde stå "biogas" för att vi inte ska tvingas in i en viss teknik. Ett al-
ternativ till fordonsgas är att göra fjärrvärme och el av biogasen och sedan köra
bilarna på el. Andra har å andra sidan framfört att det är bra att vi definierat
användningen som fordonsgas.

*Syftet med målformuleringen är att energiinnehållet i matavfallet ska användas
för drift av fordon. Vid användning i form av fordonsgas får man en tydligare
styrning mot detta användningsområde än vad som annars blir fallet och bio-
gasen ersätter fossila drivmedel. Vid användning av biogas för produktion av
fjärrvärme och el i ett kraftvärmeverk kan vi heller inte säkerställa att gasen
till 100 % ersätter fossilt bränsle eftersom Sveriges värmeverk ofta eldas med
biobränslen.*

**Åtgärd 9-16.1 - Införa fastighetsnära hämtning av utsorterat matavfall,
förpackningar och tidningar i kommunerna succesivt med start 2015.**

Både före och under utställningsperioden har VEMAB medverkat vi olika mäs-
sor eller andra arrangemang för att visa upp och informera om det nya insam-
lingssystemet. Många har varit intresserade av det nya systemet och framfört
både negativa och positiva synpunkter. Vissa menar att kommunen missbrukat
sina befogenheter när vi låter medborgarna lämna synpunkter på renhållnings-
ordningen efter att beslutet om det nya insamlingssystemet redan är fattat.

Beslut om att införa det nya insamlingssystemet togs av kommunfullmäktige
under år 2013. Processen med att ta fram avfallsplanen var då i gång, men långt
ifrån att ha något dokument framme som kunde ställas ut för granskning.

2014-09-19

Kommunens beslut föregicks av en utredning där olika insamlingssystem beskrevs, jämfördes och värderades mot varandra. Det genomfördes studiebesök i andra kommuner, plockanalyser av avfall, enkäter till kommuninvånare, diskussioner i referensgrupper och mycket annat för att ta fram ett bra beslutsunderlag. Många invånare framförde även synpunkter till tjänstemän och politiker vid möten, direktkontakter och via media. Besluten fattades i demokratisk ordning efter en sammanvägning av för- och nackdelar med de olika alternativen. Av föreskrifternas bilaga 1 framgår att alternativ till flerfackskärnen kommer att finnas.

Avfallsplanen och föreskrifterna ansluter till kommunens beslut om nytt insamlingssystem, men innehåller även en lång rad andra mål, åtgärder med mera inom ett antal olika målområden, med syftet att skapa förutsättningar för en kontinuerlig avfallsplaneringsprocess och fortsatt arbete i riktning mot en hållbar utveckling.

Synpunkterna angående insamlingssystemet ger inte anledning till några förändringar i avfallsplanen eller föreskrifterna.

Åtgärd 9-16.2 – Stor informationskampanj om källsortering i samband med införandet av ett nytt insamlingssystem (med flera åtgärder som berör flerfamiljshus)

Vid möte den 20 augusti med organisationen Fastighetsägarna samt representanter för ett antal ägare av flerfamiljshus framförde fastighetsägarna synpunkter gällande hur hyresgäster kommer informeras om förändringar. Viktigt att kommunerna är avsändare för informationen och att kommunerna på olika sätt stöttar fastighetsägarna i kommunikationen till sina hyresgäster.

Synpunkterna bedöms viktiga att ta till sig och ett bra samarbete med fastighetsägare kommer att behövas för att uppnå flera av avfallsplanens mål och åtgärder. Någon ändrad formulering i avfallsplanen bedöms inte behövas för att uppnå detta.

Mål 19 - År 2018 källsorteras avfall i samtliga förpackningsfraktioner, matavfall och farligt avfall på alla kommunala förvaltningar och bolag.

Åtgärd 19.1 - Ordna utrymmen i och utanför kommunens fastigheter för sortering (Fastighetsavdelningen i samråd med VEMAB)

Åtgärd 19.2 - Ordna behållare för källsortering inne i kommunens fastigheter. (Respektive verksamhet i samråd med fastighetsavd.)

2014-09-19

Åtgärd 19.3 - Sköta tömning av behållarna inomhus (Respektive verksamhet i samråd med fastighetsavd.)

Åtgärd 19.2 och 19.3 diskuterades mycket vid seminariet den 25 juni. Ansvarsfördelningen för dessa åtgärder har tagits fram efter långa diskussioner med de berörda parterna. Jens Karlsson (ÖSK), Karin Anemyr (serviceenheten Hultsfred) m fl menade nu att det borde fastställas ett tydligt ansvar för behållare och annan utrustning för källsortering inne i kommunens/bolagens lokaler istället för att respektive verksamhet ska ha det ansvaret. ÖSK/VEMAB sade sig tillsammans med fastighetsavdelningarna kunna ta fram en ”lista” över ett produktutbud som verksamheterna har att välja utifrån. Karin Anemyr (serviceenheten Hultsfred) m fl tyckte att detta borde skrivas tydligare i avfallsplanen. Framförde även en risk att det kan bli behållare som är svåra för lokalvården att tömma om verksamheterna får välja själva. Charlotte Risberg (serviceenheten Hultsfred) framförde att lokalvården inte kan sköta insamlingen av kontorspapper, det måste verksamheterna göra precis som idag.

Även miljö- och byggnadsnämnden i Hultsfred har i sitt yttrande tagit upp åtgärd 19.2 och vill att ansvarsfrågan förtydligas. Vem inom verksamheten har ansvaret? Nämnden/högste chef/avdelningschef?

Barn- och utbildningsnämnden i Hultsfred har i sitt yttrande föreslagit följande förtydligande: ”Det är viktigt att samordna inköp och utbud gällande behållare. Det ska göras så enkelt som möjligt för varje beställare och användare genom tydlig styrning. Ett antal behållare bör tas fram som valbara för att kunna anpassa till verksamhetens storlek och behov”.

*För att förtydliga ansvaret har åtgärd 19.2 delats upp i två delåtgärder:
19.2 – Ta fram ett urval av behållare för källsortering som är valbara för respektive verksamhet. Ansvar: VEMAB i samråd med Fastighetsavdelningen.
19.3 – Beställa och placera ut behållare för källsortering inne i respektive verksamhet. Ansvar: Respektive verksamhet i samråd med fastighetsavdelningen.*

När det gäller insamling av kontorspapper finns det i de flesta fall idag fungerande lösningar där verksamheterna själva tömmer sin pappersinsamling, vilket det inte bedöms finnas någon anledning att ändra på. Eftersom det fungerar så redan idag bedöms det inte behövas tas upp särskilt i avfallsplanen.

2014-09-19

Uppföljning av avfallsplanen

Uppföljning av avfallsplanens mål är en viktig faktor för att målen ska nås. I planen uppges att uppföljningen kommer att samordnas av VEMAB. Resultatet kommer att rapporteras till kommunstyrelsen och VEMAB:s styrelse. Avstämning görs i april varje år och behov av nya åtgärder ses över och upprättas vid behov. Många mål är satta till 2018 och därefter görs en större utvärdering. Efter utvärderingen kommer nya mål och åtgärder för respektive målområde beslutas för resterande del av planperioden.

Barn- och utbildningsnämnden i Hultsfred har föreslagit att resultatet av uppföljningen ska rapporteras till kommunfullmäktige i april varje år.

Formuleringen har ändrats så att det tydliggörs att den större utvärderingen efter 2018 rapporteras till kommunfullmäktige som beslutar om uppdaterade mål, åtgärder med mera. Övriga årliga uppföljningar rapporteras till kommunfullmäktige om kommunstyrelsen bedömer detta som lämpligt.

Bilaga 3 till avfallsplan – Anläggningar för återvinning eller bortskaffning av avfall

Länsstyrelsen i Kalmar län har lämnat ett yttrande och konstaterar att deras databas över anläggningar är i behov av uppdatering. Eventuellt saknas vissa anläggningar. Länsstyrelsen önskar gärna reda ut dessa frågetecken tillsammans med kommunen.

Avfallsplanen har uppdaterats med de anläggningar som finns i länsstyrelsens databas och är aktiva men saknats i avfallsplanen. I de fall där uppgifter saknas i länsstyrelsens databas eller frågetecken finns om fastighetsbeteckning etcetera som inte påverkar innehållet i avfallsplanen får länsstyrelsen reda ut dessa med hjälp av kommunens miljö- och byggnadsförvaltning.

Bilaga 4 till avfallsplan – Nedlagda deponier

Länsstyrelsen i Kalmar har lämnat ett yttrande och framför att de deponier som finns med i avfallsplanen och den nationella databasen för potentiellt förorenade områden skiljer sig en del åt.

Avfallsplanen har uppdaterats med de deponier som finns i länsstyrelsens databas men saknats i avfallsplanen. I de fall där uppgifter saknas i länsstyrel-

2014-09-19

sens databas eller frågetecken finns om fastighetsbeteckning etcetera som inte påverkar innehållet i avfallplanen får länsstyrelsen reda ut dessa med hjälp av kommunernas miljökontor.

Synpunkter på föreskrifter

§ 21 /---/ Entreprenören har på uppdrag av VEMAB rätt att återlämna vattenfasen i slamavskiljare efter verkställd slamtömning./---/

Myndighetsnämnden i Högsby kommun har lämnat följande synpunkt: ”innan beslut tas om att återlämna vattenfasen i slamavskiljaren vid tömning av enskilda avloppsanläggningar ska olika metoder för avvattning utvärderas och samråd ske med myndighetsnämnden”.

Synpunkten tillgodoses genom att dels göra ett tillägg i texten i föreskrifterna enligt följande:

§ 21 /---/ Entreprenören har på uppdrag av VEMAB, och efter samråd med miljö- och byggnadsnämnden, rätt att återlämna vattenfasen i slamavskiljare efter verkställd slamtömning./---/

Dessutom görs ett tillägg i avfallsplanen, under mål 4:

Mål 4 - Senast 2018 sker slamtömning på så sätt att vattenfasen återförs till slamavskiljaren.

Ny åtgärd 4.1 – Utvärdera olika metoder för slamtömning och avvattning (VEMAB i samråd med MoB)

Åtgärd 4.2 - Villkor ställs om detta i kommande upphandlingar. (VEMAB)

Åtgärd 4.3 - De som utför slamtömningen utbildas i tekniken. (VEMAB)

Synpunkterna kring § 21 och mål 4 kommit från myndighetsnämnden i Högsby. Ovanstående ändringar förs dock också in i föreskrifterna och avfallsplanen för Vimmerby kommun.

§ 27 Torrt trädgårdsavfall som inte kan utnyttjas för kompostering får eldas endast om det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön och att det i övrigt inte strider mot författning. Eldning av trädgårdsavfall är inte tillåten i områden som omfattas detaljplan eller fördjupad översiktsplan.

2014-09-19

Föreskrifter om förbud mot eldning, helt eller delvis, till skydd för människohälsa och miljön utfärdade med stöd av förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor eller annan författning samt brandriskvarning måste beaktas.

Miljö- och byggnadsnämnden i Vimmerby anser att följande lydelse av första stycket känns mer logisk:

”Eldning av trädgårdsavfall är inte tillåten i områden som omfattas detaljplan eller fördjupad översiktsplan. Torrt trädgårdsavfall som inte kan utnyttjas för kompostering får eldas endast om det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön och att det i övrigt inte strider mot författning.”

Synpunkterna har tillgodosetts genom att ordningsföljden i stycket ändrats i föreskrifterna.

Latrin

§ 40 Eget omhändertagande av latrin i förmultningsanläggning och/eller kompost på den egna fastigheten kan medges om det kan ske på sådant sätt att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår. Anmälan om omhändertagande av latrin i en egen anläggning skall innehålla en detaljerad beskrivning av anläggningen och uppgifter om de beräknade avfallsmängderna. Anmälan till miljö- och byggnadsnämnden ska göras enligt §§ 30 och 31 ovan.

Myndighetsnämnden i Högsby kommun har lämnat följande synpunkt:” eget omhändertagande av latrin ska föregås av en ansökan inte en anmälan.”

Paragrafen har ändrats och fått följande lydelse:

§ 40 Eget omhändertagande av latrin i förmultningsanläggning och/eller kompost på den egna fastigheten kan efter ansökan medges om det kan ske på sådant sätt att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår. Ansökan om omhändertagande av latrin i en egen anläggning skall innehålla en detaljerad beskrivning av anläggningen och uppgifter om de beräknade avfallsmängderna. Ansökan till miljö- och byggnadsnämnden ska göras enligt §§ 30 och 31 ovan.

2014-09-19

Synpunkterna kring § 40 har kommit från myndighetsnämnden i Högsby. Ovanstående ändringar förs dock också in i föreskrifterna och avfallsplanen för Vimmerby kommun.

Bilaga 2 – Sorteringsbilaga för verksamhetsavfall

Myndighetsnämnden i Högsby har lämnat följande synpunkt: Farligt avfall exemplen bör kompletteras med avfallsslag asbest.

Bilagan har kompletterats enligt myndighetsnämndens önskemål.

Allmänna synpunkter

Förutom de specifika synpunkter som redovisats ovan har följande allmänna synpunkter lämnats i olika yttranden.

Miljö- och byggnadsnämnden i Vimmerby tycker generellt att förslagen är bra.

Barn- och utbildningsnämnden ser positivt på att Vimmerby inte bara reviderar nuvarande renhållningsordning och avfallsplan, utan även tar ett steg närmare hållbar utveckling. Nämnden ställer sig bakom förslaget under förutsättning att eventuellt ökade kostnader täcks med ökad budgetram, arbetsmiljön för förvaltningens personal inte försämras och att arbetsbördan inte ökar.

Kultur- och fritidsnämnden är positiv till kommunens intentioner med avfallsplanen och ställer sig positiv till de delar där förvaltningen ska vara ansvarig.

Socialnämnden har inga synpunkter på renhållningsordning med avfallsplan utifrån sitt ansvarsområde.

Övriga ändringar i samband med samrådet

Under samrådsprocessen har arbetsgruppen förutom ovanstående ändringar även gjort vissa redaktionella ändringar och förtydliganden i renhållningsordningen, bland annat i bilaga 7 Miljökonsekvensbeskrivningen.

Bilagor: Inkomna yttranden samt minnesanteckningar från två seminarium 2014-06-25 och möte med fastighetsägare 2014-08-20.